

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

MAANDOVERZICHT

No. **5** - 19**53**

121

B I N N E R L A N D S E V E I L I G H E I D S D I E N S T

Maandoverzicht No. 5 - 1953

V E R T R O U W E L I J K

I N H O U D

I	Communisme Internationaal	blz. 1
II	Activiteit van de C.P.N. en haar Hulporganisaties	" 6
III	Vakbeweging	" 14
IV	Andere Stromingen	" 19
V	Indonesië	" 22
VI	Overzicht stakingen Mei 1953	" 23

HOOFDSTUK I - COMMUNISME INTERNATIONAAL.

Het Duitse probleem.

De wisseling in de Sovjet-Russische politieke leiding van Oost-Duitsland, waarbij Semjonov de nieuwe functie van Hogo Commissaris kreeg, - zie M.O. Nr.4, 1953 - werd aangevuld door het terugroepen van de opperbevelhebber der Russische troepen, generaal Tsjoekov, die vervangen werd door de luitenant-generaal A. Gretsjko.

Het Kremlin heeft een streep - zij het geen eindstreep - gezet onder zijn politiek optreden ten overstaan van de Duitse Democratische Republiek gedurende de laatste jaren.

Op 10 Juni j.l. werd het roer omgegooid, wat blijkt uit de navolgende maatregelen:

1. De Oostduitse premier Grotewohl sloot met bisschop Dibelius een accoord, waarbij aan de Evangelische Kerk in Oost-Duitsland vergaande concessies zijn gedaan, en deze kerk grotendeels in haar oude vrijheid is hersteld.
2. De recruterings van de volkspolitie werd drastisch verminderd en de voorbereidingen voor de oprichting van een communistische militia stopgezet.
3. De bouw van militaire installaties in de Sovjet-zone werd gestaakt.
4. De collectivisering van de landbouw wordt niet verder voortgezet.
5. De uitgifte van nieuwe persoonsbewijzen, die deze zomer moest plaats vinden, is uitgesteld.
6. De staatsbank zal credieten beschikbaar stellen voor particuliere zakenlieden, terwijl diegenen, die uit hun zaak zijn verdreven, daarin mogen terugkeren.
7. Aan alle gevangenen, die straffen van één tot drie jaar uitzettingen, omdat zij de economie van de staat hebben benadeeld, wordt amnestie verleend.
8. Alle Oost-Duitsers krijgen wederom distributiekaarten. Onlangs werden de kaarten van 250.000 inwoners van de Sovjet-zone ingetrokken.
9. Het verkeer tussen Oost- en West-Duitsland wordt soepeler geregeld.

Op 12.6.53 kondigde minister-president Grotewohl aan, dat onderwijzers en leraren in de D.D.R. niet langer om politieke redenen vervolgd mogen worden en dat de inleveringsquota van de zelfstandige boeren zouden worden verlaagd.

De Volksofstand.

Op 17 Juni brak in Oost-Berlijn - in de Stalin-Allee - een algemene werkstaking van bouwvakarbeiders uit, die in een korte spanne tijds oversloeg op vele vitale grote industrieën en bedrijven in dit stadsdeel en in talrijke andere steden van de Russische zone.

Aanleiding

Aanleiding was de opgelegde verhoging van de productienormen. Dit conflict, ontstaan uit een economische spanning tegen de achtergrond van voedselschaarste en toenemende algemene ontbering der Oost-Duitse bevolking, kon uitbreken, omdat het gezag der regering-Grotewohl ondermijnd bleek door de hiervoor vermelde maatregelen.

Elke Oost-Duitsers moest immers beseffen, dat de bedoelde ingrijpende concessies niet door de regering der D.D.R. op eigen gezag gedaan konden zijn, maar afkomstig waren uit de koker van de Hoge Commissaris Semjonow.

De bevolking moet hebben ervaren, dat zij zich tegenover het zwakke marionettenbewind Pieck-Grotewohl c.s. dingen kon veroorloven, die tot voor kort ondenkbaar waren.

Zij trok de consequenties uit de klassieke uitspraak, dat er een revolutionaire situatie ontstaat wanneer de regerende klasse onbekwaam en het volk onwillig is om op de oude wijze voort te gaan (Lenin).

Russische en Oost-Duitse autoriteiten en pers houden staande dat de gewelddaden uitgelokt en geleid waren door Westerse provocateurs. De feiten bevestigen de juistheid van deze voorstelling van zaken geenszins, al kan er incidenteel wel geprovoceerd zijn.

De president van de Oost-Duitse Volkskamer, Dieckmann, concludeerde, dat de oorzaken van de opstand dieper liggen dan provocatie en verhogingen van de arbeidsnormen.

Semjonow stelde daarenboven de Oost-Duitse communisten - na korte ruggespraak op het Kremlin - aansprakelijk voor de onlusten. Grotewohl moest derhalve kort daarop verklaren: "Mijn regering is verantwoordelijk voor de toestand, die tot de rebellie van 17 Juni heeft geleid. Wij zijn schuldig naast de westelijke provocateurs".

Voorlopige Conclusies.

Tot op de afsluitingsdatum dezer beschouwing zijn geen positieve aanwijzingen beschikbaar, dat de begin Juni door Semjonow ingezette koerswijziging weer plotseling ongedaan zal worden gemaakt. Uit zijn optreden in het openbaar blijkt voorshands een zeker afstand nemen zijnerzijds van de communistische kern in het Oost-Duitse regime.

Hij heeft, vermoedelijk om voorwaarden te scheppen voor een toenadering met West-Duitsland, contact gezocht met de leiders der door de communisten gedulde Oost-Duitse liberale en christen-democratische partijen, weliswaar collaborateurs, maar lieden, die in de ogen der Russische gezagsdragers geschikt lijken om uit de huidige impasse te geraken.

Daarbij moet wel in het oog gehouden worden, dat de macht nog geenszins is ontnomen aan Grotewohl en zijn aanhang. Het accent lijkt echter wel verlegd van de harde Ulbricht naar de gematigder kameraad Grotewohl.

De secretaris-generaal der S.E.D., Walter Ulbricht, verklaarde nog slechts enige weken geleden, dat in de D.D.R. de

dictatuur van het proletariaat gevestigd was en dat nu alles gedaan moest worden ter bereiking van het volgende stadium: de overgang naar een socialistische staat met de Sovjet-Unie als voorbeeld.

Het Franse dagblad "Le Monde" merkte sarcastisch op, dat de Volkspolizei en het rode leger het vuur op de arbeiders open- den om de "macht van het volk" te beschermen tegen de woede van het volk.

Reacties in West-Duitsland.

Aan de vooravond van de 17e Juni 1953, na de afkondiging van de Russische concessies, heeft Bondskanselier Adenauer nog met klem gewaarschuwd tegen het gevaar van een Viermogendhedenconferentie over Duitslands hereniging. Onmiddellijk na het uitbreken van de opstand in Oost-Duitsland kwam het verlangen der West-Duitse bevolking naar een hereniging zo onstuimig naar de oppervlakte, dat de Bondskanselier onder bepaalde voorwaarden zijn morele steun aan een viermogendheden-overleg terzake nadrukkelijk heeft toegezegd.

Beraad in Moskou.

De Russische ambassadeurs in Washington, Parijs en Londen en, naar verluidt, ook Semjonow zouden in ijltempo naar Moskou ontboden zijn voor het houden van krijgsraad. Het ligt voor de hand, dat de Duitse kwestie hierbij als het voornaamste punt van bespreking op de agenda zal staan. Hoewel in geen enkel opzicht is vast te stellen in welke richting de Russische politiek zich uiteindelijk zal bewegen, blijft het waarschijnlijk, dat een viermogendheden-conferentie en een daarop volgende hereniging van Duitsland, gepaard gaande aan een - militaire - neutralisatie van Duitsland contra de E.D.G., de voornaamste doelstelling van de Sowjet-politiek op korte baan zal zijn. Mocht dit streven definitief mislukken, dan moet rekening gehouden worden met de mogelijkheid, dat het huidige toegeven in Oost-Duitsland slechts een adempauze is, enige overeenkomst vertonend met de Nieuwe Economische Politiek (N.E.P.) van Lenin in het begin der twintiger jaren. Ook toen was het Kremlin - zij het voornamelijk binnenslands - met zijn politiek in het slop geraakt. Men ontkomt niet aan de indruk, dat de nieuwe machthebbers in Moskou - welke hun heimelijke gedachten ook mogen zijn - thans zowel op binnen- als buitenlands politiek terrein (zie hierna) behoefte gevoelen aan een zekere mate van ontspanning. Ten overstaan van het Sowjetbloc en de overige volkeren wenst de regering Malenkow tastbare bewijzen van haar "vredeswil" te leveren. Zou het Westen deze niet aanvaarden, dan kan de Sowjet Unie haar eigen "goede trouw" stellen tegenover de "agressieve oogmerken" van de tegenpartij. Consequent hierop voortgaande zou de opbouw van het communisme in Oost-Duitsland dan

dan alsnog ter harte genomen kunnen worden.

Onrust in Tsjecho-Slowakije.

Enkele weken voor de opstand in de Oost-Duitse zône vond in Tsjecho-Slowakije de geldsanering plaats met een daaruit voortvloeiende verlaging van de koopkracht der bevolking. Deze maatregelen der communistische machthebbers leidden tot opstanden en relletjes, o.a. in Pilsen (Skoda-fabrieken) en in de mijndistricten.

Meer dan in Oost-Duitsland het geval was, greep het bewind-Zapotoeky hardnekkig in. Erkend werd, dat er ernstige onlusten waren uitgebroken. Van toegeeflijkheid der autoriteiten, zoals in de D.D.R., was hier echter geen spoor te bekennen. Het dagblad "Rude Pravo" deelde mee, dat alle arbeiders, die hadden deelgenomen aan de betogingen tegen de geldsanering, geroyeerd werden uit de vakbonden en van sociale uitkeringen verstoken zouden worden.

Uit het vorenstaande blijkt, eens te meer, de uitzonderingspositie van Oost-Duitsland in het Sowjet-bloc.

Russische gebaren van meegaandheid.

Oostenrijk - De diplomatieke vertegenwoordiger der U.S.S.R. bij de Oost-Duitse regering, Iljitsjew, werd benoemd tot burgerlijk Hoge Commissaris voor Oostenrijk. De geregelde controle tussen de oostelijke en westelijke zônes aldaar werd door de Russen opgeheven. Eveneens deden de Sowjet-Russen aan dit land een aantal concessies van economisch belang. Van de 2100 in Rusland vastgehouden Oostenrijkers zijn kortgeleden 600 personen vrijgelaten.

Joegoslavië - Op verzoek van Moskou werden de diplomatieke betrekkingen met Tito genormaliseerd. De voormalige Russische ambassadeur in Nederland Valkow-Balkanspecialist - wordt ambassadeur in Belgrado.

Turkije - De regering der U.S.S.R. deelde aan Ankara mede, dat zij geen gezamenlijke controle op de Dardanellen eist en aanspraken op bepaalde grensgebieden opgeeft.

Israël - Herstel van de diplomatieke betrekkingen met deze staat zou ook gezocht zijn. De juistheid is nog niet te achterhalen.

Nederland - 34 Nederlanders worden in Berlijn verwacht na een gedwongen verblijf in de U.S.S.R. sedert het eind van de Tweede Wereldoorlog.

Binnen de Sowjet-grenzen.

Een aantal markante beslissingen van de Sowjet-Russische staatsleiding kan, kort samengevat, worden vermeld:

De boeren werden gerustgesteld. Het overschot der producten mag, aldus Prawda van eind Mei, op de vrije markt verkocht

worden.

worden, ongeacht Stalins theorieën, vastgelegd in "Economische Problemen van het Socialisme in de U.S.S.R." September 1952.

"Kommunist" (begin Juni) lanceert in een hoofdartikel een aanval op de "heldenverering", waarmee vermoedelijk ook zijdelings de Stalin-cultus ondermijnd wordt.

"Prawda" (half Juni 1953) viel de "anti-marxistische" opvattingen aan, die tot voor kort domineerden in de voorlichting; waarbij aan de rol van de persoonlijkheid - i.e. die van Stalin - te grote aandacht zou zijn besteed.

Symptomen van ontspanning zijn voorts: de vrijlating van een viertal Russische bisschoppen; de verzachting der reis beperkingen voor buitenlandse diplomaten in de U.S.S.R. en - wat voor de Russische bevolking van veel belang is - het halveren van de omvang der jaarlijkse gedwongen lening.

Voor Russische verhoudingen van eminente betekenis is de afzetting van Melnikow als le secretaris der C.P. Oekraïne. Hij werd nog op 6 Maart 1953 als candidaatlid van het Presidium der C.P.S.U. benoemd. Zijn val is merkwaardig genoeg veroorzaakt door zijn Russificatie-politiek, opgelegd aan de West-Oekraïne. Hier is dus sprake van een complete ommekeer in de opvattingen van het centrale gezag te Moskou.

Eenzelfde strekking heeft het artikel van P.N. Fedossejew in "Kommunist", dat zich keert tegen:

1. de resten van chauvinisme en nationalisme;
2. de verheerlijking van de reactionnaire politiek van het zjarisme en
3. het afsluiten van het Russische volk voor de cultuur van vreemde landen.

Alle bovengenoemde Russische maatregelen zullen door de eigen bevolking als een verlichting van de zware druk der Sowjet-bureaucratie worden ondervonden. Zij blijven echter liggen in de tactische sfeer. Een enkel communistisch principe is hierdoor geweld aangedaan.

HOOFDSTUK II - ACTIVITEIT VAN DE C.P.N. EN HAAR HULPORGANISATIES

Algemeen.

Een honderdtal prominente communisten uit Partij en E.V.C. besprak op 6 en 7 Juni j.l. te Amsterdam de vermeende oorzaken van het zo teleurstellende stembusresultaat. De discussies leidden tot een resolutie van het Dagelijks Bestuur der C.P.N. over de verkiezingsuitslag (De Waarheid, 13-6-'53).

De resolutie.

De gehele partij, het Partijbestuur niet uitgezonderd, wordt hierin onder de loupe genomen. Zonder de moeilijke omstandigheden waaronder strijd moest worden gevoerd uit het oog te verliezen, waren het toch in hoofdzaak eigen tekortkomingen die er toe hadden geleid, dat "de partij nog steeds uiterst zwak met de georganiseerde arbeidersbeweging is verbonden".

De van partijwege opgestelde lijst van gebreken is lang en gevarieerd: Opportunisme; ernstige fouten in het organisatie-werk; onvoldoende instructie en politieke voorlichting aan de besturen en leden van de partij; passiviteit; het niet ont-plooien en soms zelfs onder de voet lopen van de partijdemo-cratie; zelfvoldaanheid; tekort aan zelfcritiek bij de leidingen; onvoldoende aandacht voor critiek van onderop, het ten onrechte op de voorgrond stellen van internationale problemen en-zwaarwegende zelfcritiek van de leiding - principiele on-klaarheid in het Partijbestuur en daardoor in de Partij, over de rol der C.P.N. in de praktische, dagelijkse strijd en het werk in de vakverenigingen.

De slotopmerking, dat door opheffing van de fouten en gebreken niet alleen herstel doch zelfs weer vooruitgang kan worden bereikt, lijkt er in de bestaande situatie allereerst op gericht te zijn de zelfcritiek niet op ontmoediging te doen uitlopen.

Wending.

Als poging om uit het slop te geraken, decreeteerde de C.P.N.-leiding een "wending", d.w.z. koerswijziging. Voors-hands plaatst zij het vakverenigingswerk van de partij en daarmee de strijd voor de directe belangen van de arbeiders-klasse op de voorgrond.

Er moet een einde komen aan de verwaarlozing van het werk in de vakverenigingen, aldus de resolutie. Duidelijker dan ooit accentueert deze uitspraak, dat de tot nauwelijks 40.000 leden ingeschrompelde E.V.C. in dit opzicht heeft ge-faald.

De Partij grijpt thans in en zal met "haar voornaamste krachten", onder eigen vlag en onafhankelijk van wat de vak-beweging

vakbeweging (E.V.C.) doet, gaan werken in de Uniebonden en wel voornamelijk in het N.V.V..

Hiermede neemt zij "de kop" van het werk, dat tot nu toe uitdrukkelijk aan de E.V.C. was toebedeeld. De communistische vakbeweging degradeerde van het tweede naar het derde plan.

Nauwkeurige richtlijnen voor de nieuwe taken zullen door het Dagelijks Bestuur op korte termijn (Juli a.s.) aan het Partijbestuur worden voorgelegd. Zij zullen, volgens de aankondiging, op de eerste plaats betrekking hebben op "massa-actie en beweging voor de belangen van het werkende volk". Het Dagelijks Bestuur wordt uitgebreid met krachten, "die uit de massastrijd en de partijdiscussies naar voren zijn gekomen".

Locale offertes.

De eenheidsfront-aanbiedingen van lokaal karakter aan de P.v.d.A. moeten worden voortgezet. In een campagne voor evenredige vertegenwoordiging van de fracties van communisten en partijlozen in de colleges van B. en W. en in de raadscommissies, dient de Partij echter zo nodig genoeg te nemen met P.v.d.A.-wethouders, die... "instemmen met een" (communistisch) "program van plaatselijke eisen".

Geen onvruchtbare discussies.

De communisten kunnen in Nederland bezwaarlijk hun zaak succesvol propageren met een artsenkwestie, een Slansky-affaire, een arbeidersopstand in Oost-Duitsland en executie van opstandige arbeiders door de Russische bezetter.

Doelt de partijleiding wellicht op zodanige kwesties als zij haar volgelingen waarschuwt zich niet door de rechtse P.v.d.A.-leiders te laten lokken naar het terrein van "heftige disputen over ver afliggende vraagstukken"?

De verkiezingen.

De C.P.N., die zeven jaar geleden (1946) 483, drie jaar later 276 en thans, een enkel gecamoufleerd mandaat daar gelaten, 193 gemeenteraadzetels veroverde, kon zich - in vergelijking met 1952 - in de "Rode centra" slechts handhaven in Zuidoostelijk Groningen en de Zaanstreek.

Het succes van het vorig jaar in het Zuiden des lands sloeg om in een nederlaag.

De volgende cijfers illustreren het bovenstaande.

	<u>1949</u>	<u>1952</u>	<u>1953</u>	<u>zetels</u> <u>49-53</u>
Amsterdam	111874	104538	103475	12-10
Finsterwolde	1023	1009	1038	6-6
Beerta	974	928	911	5-5

VERTROUWELIJK

	<u>1949</u>	<u>1952</u>	<u>1953</u>	<u>zetels</u> <u>49-53</u>
Bellingwolde	613	623	582	2- 2
Hoogezand-Sappemeer	2345	1844	1901	5- 3
Zuidbroek	306	247	225	1- 1
Muntendam	283	307	313	2- 2
Noordbroek	143	186	160	1- 1
Scheenda	412	454	433	1- 1
Winschoten	1418	1174	1099	3- 2
Veendam	857	731	745	2- 1
Wildervank	357	347	285	1- 1
Nieuwe Pekela	434	375	325	2- 1
Oude Pekela	938	908	928	3- 3
Wedde	362	376	382	2- 2
Nieuwe Schans	393	374	358	3- 2
Vlagtwedde	866	667	927	2- 2
Onstwedde	989	856	1014	2- 2
Zaandam	5378	5264	5274	6- 6
Westzaan	563	551	529	4- 3
Oostzaan	755	670	702	3- 3
Koog aan de Zaan	1085	944	992	3- 3
Zaandijk	638	613	573	3- 2
Wormerveer	1928	1756	1700	5- 4
Krommenie	1197	1161	1065	4- 4
Enschede	9680	9199	8067	7- 5
Almelo	3130	2879	2349	4- 2
Hengelo	2535	1913	1655	3- 1
Borne	329	306	298	1- 0
Losser	607	531	536	1- 1
Goor	230	226	219	1- 0
Breda	771	932	425	
Eindhoven	1753	1600	951	
Den Bosch	495	989	365	
Helmond	527	718	470	
Tilburg	1864	1595	808	

MANTEL-ORGANISATIES.

Vredesbeweging.

De impasse waarin de vredesbeweging in Nederland tijdens het afgelopen halfjaar verkeerde duurt nog onverminderd voort. De communisten zien zich geplaagd voor de moeilijkheid om met gebruikmaking van tot op de draad versleten leuzen van een vijf jaar bestaande beweging de belangstelling van een

brede

brede, niet communistische massa levendig te houden en te vergroten.

Verwacht werd, dat de van 15 tot 20 Juni j.l. in Boedapest gehouden zitting van de Wereldvredesraad een nieuwe impuls zou geven aan de in de Westerse landen geleidelijk tanende activiteit. In hoeverre deze verwachting zal worden verwezenlijkt staat nog te bezien. Weliswaar lanceerde de Raad te Boedapest een oproep tot alle volken om er bij hun regeringen op aan te dringen door onderhandeling te komen tot internationale ontspanning, doch deze oproep kan slechts worden beschouwd als een gewijzigde versie van de sedert twee jaar gebruikte leuze voor het vredespact van de Grote Vijf. Het ziet er dan ook naar uit, dat de communisten, gedwongen door de loop der gebeurtenissen in Oost-Duitsland, hun zorgvuldig voorbereide plannen inzake een nieuw vredesoffensief op het laatste moment hebben moeten wijzigen.

Tot goed begrip moge hier eerst een korte samenvatting worden gegeven van de sedert 1948 door Moskou gebezigde tactiek ter ondermijning van de Westerse politieke en militaire weerbaarheid.

In Wroclaw werd, medio 1948 op Pools-Frans (communistic) initiatief, een internationaal comité van intellectuelen voor de vrede opgericht. Deze beweging werd gestimuleerd en, listig opgezet, onder de massa gebracht. De voornaamste bijeenkomsten en congressen, bedoeld om de "vredesgedachte" te populariseren en te gebruiken als actief instrument van de Sowjetpolitiek, vonden resp. plaats in Parijs (April 1949), Stockholm (Maart 1950, contra de atoomoorlog), Sheffield-Warschau (November 1950), Berlijn (Februari 1951, Vredespact Grote Vijf) en Wenen (Dec. 1952)

De volle kracht van de vredesbeweging kwam pas in het geweer na Maart 1950. Mogelijk waren de Russische machthebbers, die zich bij de organisatie van de vredescampagne steeds op het tweede plan hielden, ongerust over de Amerikaanse voorsprong op het gebied van de ontwikkeling der atoomwapens, weshalve werd besloten een wereldomvattend petitionnement voor het verbod van de atombom te organiseren, mede ter ondersteuning van het Russische standpunt in de U.N.O.

Deze actie werd in November 1950, bij besluit van het Tweede Wereldvredescongres (Warschau), vervangen door een breed opgezette actie tegen de herbewapening van Duitsland.

In Februari 1951 echter besloot de Wereldvredesraad, te Berlijn bijeen, dat beïnvloeding van de wereldopinie ten gunste van een vredespact tussen de Grote Vijf belangrijker was dan de agitatie tegen de Duitse herbewapening. Stalins woorden omtrent de mogelijkheid van een vreedzame coëxistentie der verschillende maatschappelijke en economische systemen waren aan deze plotselinge koerswijziging niet vreemd. Hoewel de vredesbeweging zich veel moeite heeft gegeven de wereldopinie voor deze Russische opvatting te winnen, is zij hierin niet geslaagd, voornamelijk omdat de Russische buitenlandse politiek

politiek niet in overeenstemming was met de gepropageerde verdraagzaamheid.

Stalins erfgenenamen hebben geen reden gevonden de theorie van de vreedzame coëxistentie prijs te geven. Integendeel achten zij het thans nuttig terzake enig bewijs van hun "goede trouw" te leveren. De Koreaanse kwestie bijvoorbeeld werd op korte termijn - althans theoretisch - geregeld.

Het Duitse probleem zou, zoals in de aanhef werd gesteld, de basis moeten leggen voor hernieuwde activiteit van de wereldvredebeweging. Zulks mag worden afgeleid uit het feit, dat enige dagen vóór het begin van de herhaaldelijk uitgestelde voltallige zitting van de Wereldvredeeraad te Boedapest, in Oost-Duitsland een aantal verzoenende maatregelen werd afgekondigd. Zij leken bedoeld om een gunstig klimaat te scheppen voor onderhandelingen over het Duitse vraagstuk.

De "Tägliche Rundschau", spreekbuis van de Russische bezettingsautoriteiten in Oost-Duitsland, stelde op 14-6-53, dat oplossing van het Duitse probleem daadwerkelijk tot internationale ontspanning zou bijdragen. Deze kwestie moest derhalve, aldus dit blad, ter zitting van de Wereldvredeeraad een belangrijke plaats innemen.

Ook de Fransman d'Astier de la Vigerie, bij afwezigheid van Joliot-Curie en zijn plaatsvervanger optredend als voorzitter van de zitting in Budapest, wees in zijn openingsrede op de "jongste voorstellen van de D.D.R. die vooruitzichten openen voor de eenwording van Duitsland". Zijns inziens moest de onafhankelijkheid van Duitsland door onderhandeling worden verzekerd.

De tijdens de zitting uitgebroken opstand in Oost-Duitsland bracht de leiders van de vredesbeweging in een lastig parket. Mocht men onder de geldende omstandigheden nog ageren voor onderhandelingen over een verenigd Duitsland en zo neen, welke besluiten moesten dan worden genomen?

De slotresolutie bewijst, dat de Wereldvredeeraad zich beperkte tot een algemeen appèl, dat waarschijnlijk zal uitlopen op een nieuwe actie, waarin de volkeren plechtig van hun regeringen moeten eisen door onderhandeling tot overeenstemming te komen.

Het is de taak der vredesbeweging, aldus deze resolutie, alle initiatieven te ondersteunen, van welke regering ook afkomstig, om de conflicten langs vreedzame weg op te lossen.

Hiermede kan men nog alle kanten uit en laat men de weg open voor concretere acties inzake Duitslands hereniging.

Beraadslaging van medici.

De in vorig maandoverzicht gereleveerde internationale conferentie van medici vond tijdens de Pinksterdagen te Wenen doorgang. Ook hier kan bezwaarlijk van een succes worden gesproken. De conferentie, welke voorbereidingen ruim twee jaar in beslag namen, besloot het internationaal secretariaat van voorbereiding om te zetten in een permanent secretariaat. Dit

zal

zal het contact tussen de media in verschillende landen moeten bevorderen. Overwogen werd een nieuwe conferentie te beleggen. De communistische pers in Nederland maakte geen melding van de bijeenkomst, hetgeen wellicht te wijten is aan het falen van de voorbereidingen alhier (zie M.O. no. 7/1952. pag. 8.)

De Zaak Rosenberg.

Het hoogtepunt van de propagandistische activiteit van vrijwel alle mantelorganisaties werd gevormd door de agitatie voor gratieverlening aan het wegens atoomspionage ter dood veroordeelde echtpaar Rosenberg. Het oorspronkelijk gevormde landelijke protestcomité, bestaande uit notoire communisten, maakte spoedig plaats voor het neutraler aandoend "Haags Comité ter Verdediging van de Rosenbergs". Door middel van petitionnementen werd getracht de Amerikaanse president te bewegen gratie te verlenen. Aan de Nederlandse Minister-President werd voorts om interventie bij President Eisenhower verzocht.

Naar aanleiding van de terechtstelling van de Rosenbergs werden op 20 en 22 Juni in enige steden protestbetogingen gehouden. Een kleine groep arbeiders van de Wester Suiker Raffinaderij te Amsterdam legde gedurende korte tijd het werk neer. De communisten colporteerden met een extra editie van "De Waarheid" in een oplage van 22.000 exemplaren. Getracht wordt deze voor de G.P.N. in het kader van haar anti-Amerikaanse propaganda zeer bruikbare campagne ook na de uitvoering van het vonnis voort te zetten.

Volledige rehabilitatie van de Rosenbergs en verzorging van hun kinderen zijn de onderwerpen die de aandacht van het publiek nog enige tijd moeten boeien. Mogelijk zal ook het voorbeeld van het Amerikaanse Rosenberg-comité in Nederland navolging vinden. Het is voornemens actie te voeren voor revisie van het proces tegen de tot 30 jaar veroordeelde medebeklaagde Morton Sobell.

De werkelijke motieven der communisten tot het voeren van deze actie bleken reeds uit de gebezigde leuzen. Enerzijds werden de Rosenbergs voorgesteld als onschuldig - anderzijds werd voor deze "onschuldigen" gratie gevraagd, een inconsequentie, welke de communisten opzettelijk begingen, teneinde ook diegenen, die wel van de schuld der Rosenbergs overtuigd waren, echter bezwaren tegen hun executie opperden, in de massale protestbeweging te betrekken, zulks niet geheel zonder succes.

Overigens deed Marcus RAKKER in "De Waarheid" van 26-6-53 de communistische drijfverij terzake nog eens uit de doeken. Volgens hem was het uitsluitend aan het dagblad "De Waarheid" te danken, dat de protestbeweging in Nederland een "reusachtige omvang" had gekregen. Zonder dit blad zou het Nederlandse volk niet van het bestaan van de Rosenbergs hebben geweten en zou er in ons land niets zijn gedaan voor hun redding.

Internationale

Internationale Vrouwenacties.

Reeds eerder werd dezerzijds melding gemaakt van een oproep van het Dagelijks Bestuur der C.P.N. in Februari j.l. (M.O. 2/1953, blz.11) betreffende de rechten van de vrouw. De partijleiding gaf daarin uiting aan de door haar gevoelde noodzaak de politieke verantwoordelijkheid der vrouwelijke partijgenoten te verhogen. Het Dagelijks Bestuur liep daarmee min of meer vooruit op de van 5-12 Juni j.l. te Kopenhagen gehouden besprekingen van het 3e Wereldvrouwencongres, zonder zich nochtans te wagen aan een nadere precisering van de congresstukken.

De ontwikkeling der voorbereidingen in Nederland, vóór uitzending van een Nederlandse delegatie en ter popularisering van het congres, bood in dit opzicht ook later slechts weinig aanknopingspunten.

De politieke richtlijnen der I.D.V.F., vastgesteld tijdens het laatste congres in December 1948, bleken sterk verouderd. Aangepast aan de nieuwe situatie moest een nieuw programma worden opgesteld.

Over de inhoud daarvan werd echter vóór de aanvang van het congres weinig bekend. De N.V.B. liet slechts doorschemeren dat de bijeenkomst o.m. zou handelen over de rechten van de vrouw, waarbij bewijzen van haar achterstelling in verschillende landen werden aangevoerd. "De Waarheid", die zijn kolommen wel beschikbaar stelde voor de voorafgaande propaganda, zweeg tot op heden over de resolutie, het appel en de declaratie van de rechten der vrouw, opgesteld door het Kopenhaagse congres.

De besluiten van het congres zijn geenszins sensationeel. Zij stemmen vrijwel overeen met de in het beginselprogramma van de N.V.B. aangeduide doelstellingen. Het appel "aan alle vrouwen van de wereld" roept op tot versterking van de strijd vóór de vrede, het verbod van bacteriologische, atoom- en massavernietigingswapenen en actie vóór de vreedzame oplossing van de bestaande politieke problemen.

In de resolutie spreken de congresleden hun vertrouwen uit in de leiding van de I.D.V.F.. In de declaratie van de rechten van de vrouw worden een gelijkgeroepde positie van de vrouw naast de man in de maatschappij, de veiligstelling en bescherming van het gezin en het "gewaarborgde recht op werk" van de vrouw als drie voornaamste eisen gesteld.

Het congres had vijf "secties" gevormd ter bestudering van politieke, economische, en maatschappelijke vraagstukken, alsmede van problemen met betrekking tot de vrede en t.a.v. de levenskansen van de jeugd. De "Prawda" veronderstelt, dat de declaratie van de rechten van de vrouw "de basis zal worden van een concreet programma van actie voor de vrouwenorganisaties". Zou de I.D.V.F. haar secundaire functie van steunpilaar der overige communistische organisaties moeten neerleggen? De hiervoren vermelde concrete programma-eisen openen ook voor de N.V.B. de mogelijkheid tot het voeren van zelfstandige acties, die de communistische vrouwenbeweging in verbinding met de massa kan brengen.

Jeugd

Jeugd.

Het zwaartepunt der activiteit van het A.N.J.V. en der O.P.S.J. ligt in de voorbereiding van het 4e Wereldjeugdfestival, dat van 2 tot 16 Augustus a.s. in Boedapest zal plaats vinden. Ter gelegenheid daarvan vindt momenteel reeds een internationale estafettenloop in West-Europa plaats. In de steden, die op de route liggen, worden feestelijke vergaderingen gehouden. Uit Roemenië ontving het Nederlandse Voorbereidingscomité het aanbod dertig jongeren uit het rampgebied op kosten van de Roemeense jeugd naar Boekarest af te vaardigen.

Daarnaast moet opnieuw de activiteit van de communistische jeugdorganisaties - in navolging van de ouderen - tegen de Europese Defensie Gemeenschap worden genoemd. Op initiatief van Joop WOLFF, de voorzitter van het A.N.J.V., vond op 14 Juni j.l. te Amsterdam een conferentie van jongeren plaats ter bespreking van de met de E.D.G. samenhangende vraagstukken. Men had de bedoeling hiervoor jongeren "ongeacht hun politieke overtuiging" te interesseren en zond in verband hiermede o.m. uitnodigingen aan verschillende vertegenwoordigers van de Amsterdamse studenten. De periodieken "JEUGD" (ANJV) en "Studie en Strijd" (OPSJ) wijden veel kolommen critiek aan de militaire inspanning van het Westen. Gepoogd wordt - met de "nationale belangen" als argument - aversie daartegen te kweken.

Namens de O.P.S.J. werden opnieuw pamfletten verspreid, gericht tegen het houden van propaganda-lezingen op ULO- en Ambachtscholen door militairen.

De Nederlandse Onderwijzers Vereniging (NOV), zo wordt daarin betoogd, acht zulke lezingen onvereenigbaar met de belangen van het onderwijs.

De communistische studenten bevelen in de Amsterdamse universitaire kringen het komende IUS-congrès (Warschau, 27 Augustus - 5 September a.s.) aan. De voorgestelde wijzigingen in de Constitutie (zie M.O.nr.4 1953) wordt daarbij gekenschetst als belangrijk "bij de huidige ontspanning in de internationale verhoudingen"

HOOFDSTUK III - VAKBEWEGING.

A. Communistische infiltratie-pogingen.

1. "Stem uit de Vakbeweging".

De resolutie van het Dagelijks Bestuur der C.P.N., opgenomen in "De Waarheid" van 13 Juni l.l., wijdt slechts zeer weinig aandacht aan het bestaan en de taak van de communistische vakorganisatie, de Eenheidsvakcentrale.

De E.V.C. moet ondersteund worden in haar taak, het "georganiseerde steunpunt" te zijn voor de eenheid van de vakbeweging op de grondslag van de vakverenigingsdemocratie en de klassenstrijd, aldus de resolutie.

Daartegenover wordt gesteld, dat "de voornaamste krachten van onze partij gericht worden op het werken voor de belangen van de arbeiders in hun vakorganisatie, voornamelijk in het NVV en de andere Uniebonden".

Blijkbaar hebben de gestage achteruitgang en het betoon van onmacht van de E.V.C., alsmede de laatste voor de communisten ongunstige verkiezingsuitslag de partijleiding ervan overtuigd, dat zij het gewenste contact met de massa via het werk der E.V.C. niet zal bereiken, waarvan deze leiding in November-December 1952 nog niet overtuigd was, aangezien zij eerst in Maart 1953 een drastisch ingrijpen ging overwegen. Dit doel moet nu langs een andere weg worden nagestreefd en wel in hoofdzaak door infiltratie in het N.V.V.

Voor de publicatie van de C.P.N.-resolutie verscheen over deze aangelegenheid een artikel in "Werkend Nederland" van 30 Mei 1953, waaruit naar voren kwam, dat het oppositie-orgaan "De Stem van de N.V.V.-er" zou verdwijnen en worden vervangen door een ander periodiek. De redactie van "De Stem van de N.V.V.-er" had het initiatief genomen over te gaan tot de uitgifte van een nieuw vakverenigingsmaandblad, waarin vakverenigings-vraagstukken aan de orde zullen worden gesteld zonder zich organisatorisch te binden aan welke vakcentrale dan ook. Zij (de NVV-oppositieleden) hebben daarvoor een viertal leden van de EVC in de redactie opgenomen, aldus "Werkend Nederland". De naam van dit nieuwe orgaan, zo is nader gebleken, luidt: "Stem uit de Vakbeweging". Het eerste nummer is gedateerd 15 Juni 1953. De E.V.C.-leiding betuigt in hetzelfde artikel haar instemming met het door dit blad beoogde doel: "één sterke, onverdeelde vakbeweging en democratie in de organisatie". Zij roept de EVC-bedrijfsbondsleden op krachtig mede te werken aan de verspreiding ervan en er tevens een abonnement op te nemen. In verband hiermede heeft het Vakbondsbestuur der EVC besloten "Werkend Nederland" in plaats van eenmaal per 14 dagen, eens per maand te laten verschijnen.

Door deze uitspraak toont de EVC haar nauwe betrekking met het zgn. zelfstandige nieuwe maandblad voor de vakbeweging. Nog duidelijker blijkt die relatie uit het feit, dat de bekende

EVC-

E.V.C.-Metaal-functionaris H.J. MEYERS is vrijgemaakt teneinde als redacteur en administrateur van de "Stem uit de vakbeweging" op te treden, hetgeen openlijk werd aangekondigd in de laatste aflevering van "De Stem van de N.V.V.-er" en in het eerste nummer van het nieuwe orgaan.

II. Voorspel van het infiltratie-werk.

Na de afwijzing van de fusie door het N.V.V. in Februari 1947, heeft de E.V.C. hierop aanvankelijk in allerlei - vaak schimpende - bewoordingen gereageerd. Geleidelijk veranderde de kritiek; in latere jaren keerde deze zich namelijk uitsluitend tegen de N.V.V.-leiding, wier handelingen men tegen de gewone leden trachtte uit te spelen.

Van bovenaf werd sedert 1950 aan de E.V.C.-ers doorgegeven bij de ledenwerving niet naar uitbreiding ten koste van de Uniebonden te streven. Wanneer leden dezer organisatie blijk gaven te sympathiseren met de E.V.C.-gedachten, moest hun geadviseerd worden toch lid van hun bond te blijven teneinde daar de E.V.C.-ideeën te propageren.

Naast deze nog geïmproviseerde poging tot infiltratie in de Uniebonden, meer speciaal in het N.V.V., werd nog een andere weg bewandeld.

Enkele malen werd getracht C.P.N.-ers in het N.V.V. binnen te loodsen, die echter vrij spoedig weer werden weggewerkt.

In Maart 1950 verscheen voor het eerst "De Stem van de N.V.V.-er", naar het heette een orgaan voor N.V.V.-leden, geredigeerd door in deze vakcentrale georganiseerde personen.

In werkelijkheid ging dit blad "voor de N.V.V.-oppositie" uit van de communisten. De redactie van N.V.V.-leden werd in feite gevormd door lieden, die wel voor kortere of langere tijd daarvan lid waren geweest, doch geroyeerd werden. Het blad, met een gemiddelde oplage van ongeveer 4000 stuks, werd veelal gratis verspreid, zodat de kosten op de duur aanzienlijk werden. Het kwam op onregelmatige tijden uit; in totaal verschenen 19 nummers.

Verschillende onderwerpen in "De Stem van de N.V.V.-er" lagen geheel in het politieke vlak, zoals bijv. artikelen tegen de E.D.G. en de bewapening. Andere bijdragen over PBO, huurverhoging e.a., hoewel voor de vakbeweging van belang, vertoonden eveneens een sterk politieke inslag. Dit alles ging gepaard met aanhoudend scherpe aanvallen op de N.V.V.-leiding, met het doel de leden tegen haar op te zetten.

III. Ontwikkeling tot de huidige toestand.

"De Stem van de N.V.V.-er" heeft kennelijk niet aan zijn doel beantwoord. Een ermede beoogde nauwere samenwerking tussen N.V.V.-ers en E.V.C.-ers is niet bereikt. Enerzijds zal de scherpe toon der artikelen dit hebben belet, anderzijds is ook van invloed geweest, dat de N.V.V.-ers, die zich met dit oppositiewerk

bezig

bezig hielden, vrij spoedig uit hun organisatie zijn verwijderd. De E.V.C. verwierf geen blijvend steunpunt in het N.V.V. De ontevredenheid over deze gang van zaken bij de partijleiding bleek reeds op het 16e Partijcongres in November 1952. De E.V.C. was tekort geschoten in haar taak, de oppositievorming in het N.V.V. zodanig te organiseren en te stimuleren, dat langs deze weg weer contact met de massa der arbeiders zou worden verkregen. Een vervanging van BLOKZIJL door Frits REUTER op het E.V.C-congres in December 1952a t.a.v. wie de partijleiding grote verwachtingen had, heeft in deze ongunstige toestand geen verbetering gebracht. Het contact met de massa is volgens de jongste partijresolutie nog steeds uiterst zwak. Voortaan moeten de voornaamste partijkrachten worden ingezet bij het werken "voor de belangen der arbeiders in hun vakorganisatie, voornamelijk in het N.V.V. en de andere Uniebonden".

Het nieuwe geluid hierin is, dat - hoewel het werken in het NVV als het voornaamste wordt gezien - de "andere Uniebonden" thans ook tot operatieterrein worden verklaard.

Mede tengevolge van deze frontverbreding en tevens om de gelegenheid te hebben de fouten van "De Stem van de N.V.V.-er" te herstellen, werd enige maanden geleden besloten ter vervanging van dit orgaan een maandblad uit te geven. Waarom deze verandering tot stand kwam, werd medio Mei al uiteengezet in het voorlaatste nummer van "De Stem van de N.V.V.-er" onder het adagium: De weg naar eenheid.

Daarin werd vermeld, dat de redactie zich "tot een aantal leden van de vier grote vakorganisaties" had gewend en hen had uitgenodigd tot gedachtenwisseling. "vast kwam te staan, dat het eenheidsvraagstuk geen zaak is van een aantal ontevreden N.V.V.-ers, maar een vraagstuk van de gehele vakbeweging. Wij waren met onze krant teveel een uiting van het steeds groter wordende aantal teleurgestelden in het N.V.V., maar zagen over het hoofd, dat in alle vakorganisaties de eenheidsgedachte en de overtuiging, dat de vakorganisatie een strijdorganisatie dient te zijn, steeds meer veld begint te winnen".

Deze kritiek en zelfkritiek van het N.V.V.-oppositieblad stemt in haar algemeenheid overeen met de pas enige weken later gepubliceerde C.P.N.-resolutie.

IV. De nieuwe werkwijze.

De partij-resolutie in "De Waarheid" van 13-6-'53 veroordeelde de huidige toestand en kondigde slechts zeer globaal aan, dat "een wending zou worden doorgevoerd". Hoe nu in werkelijkheid op het terrein van het vakverenigingswerk moet worden gehandeld, is voorshands niet aangegeven. Concrete aanwijzingen ontbreken. Aan het slot der resolutie zijn nieuwe richtlijnen voor dit werk op korte termijn in het vooruitzicht gesteld. De zitting van het Partijbestuur der C.P.N. in Juli 1953 zal mede hieraan gewijd zijn.

Bij het opstellen van de copy voor het eerste nummer van de "Stem uit de Vakbeweging", gedateerd 15 Juni 1953 ontbrak nog steeds

het

het politieke richtsnoer. Uit de inhoud der artikelen valt van een doorgevoerde "wending" nog niets te bespeuren, evenmin van een speciale wijze van benaderen van de "andere Uniebonden", i.c. het C.N.V. en de K.A.B. In de bijdrage "Ten Geleide" van het eerste nummer wordt bijv. gesteld, dat in het CNV en de KAB "de geloofsovertuiging misbruikt wordt" om de arbeiders van hun belangenstrijd af te houden. Wanneer men zich voorstelt ook in het CNV en de KAB te gaan werken, is dit een weinig geschikte toon.

Ten opzichte van de N.V.V.-ers zal de methode van werken vermoedelijk weinig kunnen veranderen, zodat de vraag rijst of thans wel resultaten zijn te verwachten in een N.V.V., dat uiteraard de nodige waakzaamheid betracht.

Fusiecongres IBA "Zeelieden" en IBA "Transport".

Van 12-18 Maart 1953 werd te Wenen een congres gehouden, waar besloten werd tot samensmelting van de Internationale Beroepsafdeling voor Zeelieden en Havenarbeiders en die voor Land-Lucht- en Railtransportarbeiders tot de nieuwe IBA "Haven- en Transportarbeiders en Vissers".

Uit Nederland waren aanwezig: KLEINSMA (Dirk, 11-5-'93 Amsterdam) voor de Algemene Bond van Transportarbeiders (ABT-EVC) en BLANKENZEE (Johan F., 8-8-'11 Amsterdam) voor de Algemene Nederlandse Bond van Zeelieden (ANBZ-EVC). De Algemene Bond van Spoorweg-Tram- en Transportarbeiders en de Bond van Nederlands Overheids Personeel hadden KLEINSMA en BLANKENZEE mandaat verleend.

KLEINSMA werd voor Nederland verkozen in het administratief comité, dat volgens de statuten van de nieuwe IBA jaarlijks, tussen twee congressen in, zal vergaderen.

De nieuwe IBA omvat de volgende categorieën arbeiders: zeelieden, havenarbeiders, spoorwegarbeiders, wegtransportarbeiders, luchttransportarbeiders, werkers in plaatselijke vervoerbedrijven, riviertransportarbeiders en vissers.

Als taken werden aangewezen: het verdedigen van de economische en sociale belangen der transportarbeiders (waarbij vooral aandacht geschonken moet worden aan direct te bereiken doelen), verdediging der nationale zelfstandigheid, verdediging van de vrede, strijd voor de eenheid (hiermede wordt bedoeld het beïnvloeden van anders- en niet-georganiseerde arbeiders).

Meer aandacht moet worden geschonken aan regionale actie-comités (zoals b.v. in West-Europa het Actie-Comité Noordzeehavens te Antwerpen) en aan het verstrekken van sociaal-economische gegevens aan het secretariaat van de IBA.

Hoe deze fusie zal uitwerken op de verhoudingen in Nederland valt nog niet te overzien. Reeds geruime tijd werden berichten ontvangen over een op handen zijnde fusie van ABT en ANBZ.

Zelfs wordt September 1953 genoemd als tijdstip, waarop de fusieconferentie zou worden gehouden. De moeilijkheden schuilen voornamelijk in persoonlijke tegenstellingen tussen de hoofdbestuurders, die allen bevreesd zijn - zeker nu de E.V.C. er-

VERTROUWELIJK

financieel steeds slechter voorstaat - bij concentratie der bestuurders hun bezoldigde functie te verliezen. Hoewel in de IBA ook bonden zijn georganiseerd, welke te vergelijken zijn met de Algemene Bond van Vervoerspersoneel (sinds het 3e Congres de nieuwe naam voor de ABSTP) (de Algemene Bond van Spoor-, Tram- en Nevenbedrijvenpersoneel) werd nog niet vernomen, dat de ABV (de Algemene Bond van Vervoerspersoneel) in een eventuele fusie van ART (de Algemene Bedrijfsbond Transport) en ANBZ (de Algemene Nederlandse Bond van Zeevarenden-EVC) zou worden betrokken.

HOOFDSTUK IV - ANDERE STROMINGEN.

Neonazistische activiteit.

Zoals in het voorgaande maandoverzicht (blz. 17/18) reeds werd gesignaleerd heeft zich in de Werkgemeenschap van Paul VAN TIENEN een belangrijke koerswijziging voltrokken en achtte deze de tijd rijp voor de vorming van een politieke organisatie.

Uit het Mei-nummer van het orgaan "De Dialoog" viel een verdere ontwikkeling te constateren.

Op 10 Mei 1953 (onderstr. dzz.) heeft de Nederlandse organisatie van de Europese Sociale Beweging het besluit genomen "zich - als politieke beweging - met al haar kracht te wijden aan de taak van de opbouw van een vrij en volks nationaal en sociaal Europa".

Reeds zouden, volgens "De Dialoog", duizend handtekeningen zijn binnengekomen ten bewijze van instemming met het denkbeeld om de nationale Europese gedachte ook in Nederland door een politieke beweging te realiseren. Uit een door het A.N.P. aan de pers verstrekt communiqué blijkt dat de oprichting van de Nationaal Europese Sociale Beweging inmiddels is verwezenlijkt.

In deze beweging zijn opgenomen de Nederlandse en Vlaamse organisatie van de Europese Sociale Beweging. In het kader van deze laatste zal ten nauwste worden samengewerkt met o.m. de Duitse, Italiaanse en andere nationale bewegingen, waarin - zo wordt gezegd - ruim zes miljoen "nationaal-bewuste Europeanen" zijn verenigd.

Zij is door een Unie verbonden met de Vlaamse Sociale Beweging. Tot goed begrip moge dienen dat deze Vlaamse groepering - voor zover bekend gering in aantal en weinig invloedrijk - een sterk nationaal-socialistische inslag heeft.

Nog onlangs bevatte haar orgaan "Alarm" een artikel, waarin de figuur van Hitler - naar aanleiding van zijn geboortedag - en het nationaal-socialisme werden bewierookt.

De beweging zal voorts ook in Nederland strijden voor nationaal herstel, Europese samenwerking en sociale rechtvaardigheid en zal als politieke organisatie voor het eerst deelnemen aan de verkiezingen voor de Tweede Kamer in 1956.

Zij wenst een nationaal Europa - geen federaal Europa. Zij wenst een Europese - geen Amerikaanse of Aziatische politiek.

Zij wenst een sociaal dirigisme - geen economisch dirigisme.

Kort na bovengenoemde bekendmaking, n.l. in de nacht van 25/26 Juni, werden biljettē van gelijke inhoud, ondertekend door de algemeen leider en oud SS-er Paul VAN TIENEN, gericht "Aan het Nederlandse Volk", op meerdere plaatsen in het land aangeplakt.

Opmerkelijk

Opmerkelijk is dat, en zulks in tegenstelling tot de eerder in De Dialoog hieromtrent verschenen mededelingen en beschouwingen, naar buiten, naar aangenomen mag worden opzettelijk, elke terminologie wordt vermeden, waaruit het neo-nazistische karakter van deze beweging zou kunnen blijken.

De pers wijdde tot nu toe slechts weinig aandacht aan deze beweging. Zij beperkte zich voor een deel tot het opnemen van het A.N.P.- communiqué; hier en daar werd daaraan een kort commentaar verbonden. In één waarvan werd opgemerkt dat het niet twijfelachtig is welk vlees men in de kuip heeft.

Een ander landelijk dagblad wijst er op dat de ondertekenaar van het communiqué een ex SS-er is "die reeds geruime tijd activiteiten ontplooit in relatie met personen uit andere landen, onder wie er zijn die ideeën van nationaal-socialistische huize propageren".

Kort is het commentaar van "De Waarheid", dat wijst op het geringe verschil, (slechts één letter) tussen N.E.S.B. en N.S.B.

De provinciale pers is uitvoeriger in haar beschouwingen waarbij gebruik wordt gemaakt van de in "De Dialoog" verschenen artikelen van WOLTHUIS en VAN TIENEN.

Hoe de nieuwe-neonazistische-Nationaal Europese Sociale Beweging zich zal ontwikkelen valt voorshand niet te beoordelen. Evenmin valt de vraag te beantwoorden of zij, buiten de kring van geestverwanten, mogelijk nog aantrekkingskracht zal uitoefenen op anderen.

Dat buiten onze landsgrenzen de fascistische gedachte op velen nog steeds een grote aantrekkingskracht uitoefent, blijkt o.m. uit de uitslag der onlangs in Italië gehouden parlementsverkiezingen, waarbij de M.S.I. (Movimento Sociale Italiano - Italiaanse Sociale Beweging) een aanzienlijke stemmenwinst wist te boeken en haar zetel-aantal zag toenemen van 6 tot 29 (het stemmenaantal in 1948 bedroeg ruim 526 duizend, in 1953: ruim 1 miljoen 580 duizend).

De in 1948 in het Volksfront verbonden communisten en Nenni-socialisten, die in 1948 ruim 8 miljoen stemmen behaalden, verenigden thans op hun kandidaten, ofschoon gescheiden optredend, ruim 10 miljoen stemmen. Vergelijken met dit resultaat blijkt de aanwinst der neo-fascisten procentueel dus veel aanzienlijker dan die van de links-extremen.

Voor wat Duitsland betreft, moge worden gewezen op recente persberichten, waaruit naar voren kwam, dat een viertal rechts-extremistische groeperingen, waaronder de "Deutsche Soziale Bewegung", zich met het oog op de a.s. verkiezingen voor de Bundestag heeft aaneengesloten tot een zgn "Nationale Oppositie".

"De Derde Weg"

Reeds eerder werd er dezerzijds op gewezen, dat "De Derde Weg" door haar activiteiten, mogelijk ongewild, aanknopingspunten

pingspunten verschaft voor communistische agitatie en propaganda tegen Amerika (M.O. no 11-1952, blz. 17).

In het M.O. no 3 1953 blz 17 werd reeds melding gemaakt van de reactie van de (communistische) Nederlandse Vredesraad op het door "De Derde Weg" aan de Staten-Generaal gericht adres betreffende de E.D.G.. Inmiddels heeft "De Derde Weg" een manifest uitgegeven, gedateerd April-Mei 1953, en getiteld "Duitsland Europa en de Wereld". Dit manifest, ondertekend door enige tientallen prominenten van "De Derde Weg", w.o. de hoogleraren Prof. Dr. N.A. Donkersloot, Prof. Dr J.M. Romein, Prof. Dr J. Prieser en figuren als Drs J. Suys, Dr. Kr. Strijd en Mevr. Hoekendijk, bevat een dringende waarschuwing aan het Nederlandse Volk tegen de bedreiging van de vrede door het Verdrag van de Europese Defensie Gemeenschap en stelt verder "de heilloze gevolgen die onherroepelijk uit het verdrag voortvloeien" in het licht.

Onder de kop "E.D.G. is gevaar voor Nederland en de vrede" worden door de Waarheid van 30 Mei 1953 (Amsterdamse editie) met instemming een aantal passages uit dit manifest aangehaald. Het gedrukt is o.m. overgenomen een passage die handelt over "de versterking van de machtspositie van de Verenigde Staten en van de regering Adenauer tegenover de Sowjet Unie", en een die luidt: "de gecombineerde druk van Amerika en West-Duitsland moet de overige landen, die nog aarzelen, er toe brengen de ratificatie van het E.D.G. verdrag te bespoedigen".

De Waarheid hanteert het manifest echter op een bijzondere wijze. In het manifest komt o.m. de volgende passage voor: "De Amerikaanse politiek, waarachter wij geen kwaadwilligheid aannemen, drijft echter zozeer op de sentimenten van een eenvoudige anticommunistische zwart-wit voorstelling, dat zij in werkelijkheid alle fascistische en reactionnaire regeringen steunt en hun gevaarlijke zucht tot avonturen aanmoedigt, hoe gecompromitteerd zij bij hun eigen volken ook mogen zijn". De onderstreepte zinsnede zijn in De Waarheid niet overgenomen.

/Prof. Dr. W.F. Wertheim

HOOFDSTUK V - INDONESIE.

C.P.N. - P.K.I.

Ter gelegenheid van haar 33e verjaardag, welke de Indonesische communistische partij (P.K.I.) op 23 Mei j.l. vierde, stuurde de Algemeen Secretaris der C.P.N. Paul DE GROOT een felicitatieschrijven aan het Centraal Comité van deze groepering.

Hij schreef o.a., dat het Nederlandse koloniale imperialisme sedert eeuwen Indonesië uitgeplunderd had en een der begraafste volkeren in een toestand had gehouden van slavernij en onbeschrijfelijke ellende.

Het lag in de lijn van de C.P.N. ook deze gelegenheid niet voorbij te laten gaan om in Indonesië agitatie tegen Nederland te verwekken.

De "Perhimpunan Indonesia".

De huidige voorzitter der P.I., de 4e jaars student in de wis- en natuurkunde SLIMAT SUKOTJO, die weinig meer aan studeren doet en ook niet méer als student staat ingeschreven, is even actief als voorheen.

Hij stelde o.a. nieuwe richtlijnen op voor de arbeidersvereniging "Ikatan Buruh Indonesia" en de I.B.I.-voorzitter, die onvoldoende activiteit zou hebben getoond, werd door het P.I.-bestuur "ter verantwoording geroepen".

Recente berichten melden, dat afgesproken werd om bekwaame P.I.-leden groepjes te laten vormen met jongere studenten, die op deze wijze in de sfeer der P.I. zouden kunnen worden getrokken.

Internationale bijeenkomsten.

Vertegenwoordigsters van verschillende Indonesische vrouwenverenigingen passeerden in verslagperiode Schiphol op doorreis naar Kopenhagen, ter bijwoning van het Wereld Vrouwencongres (5-10 Juni), georganiseerd door de "Fédération Democratique International des Femmes".

Ambonnezen.

Na besprekingen tussen de groep Dr NIKIJULUW en VIGELBYN NIKIJULUW (uit Amerika tijdelijk te Parijs en Brussel vertoevende) werd besloten, dat Ambonnesen vertegenwoordigingen zullen worden gevestigd in Engeland, Ierland, Spanje en Israel. Verder besloot de B.P.R.M.S. tot instelling van een Secretariaat-Generaal der "Republik Maluka Selatan" in Nederland. De installatie en beëdiging vond inmiddels plaats.

Chinezen.

De zgn. "China-groep" of "kerngroep" van op de Volksrepubliek China ingestelde Indo-Chinese studenten, ging voort met haar actie om meer aanhang te winnen.

Voor een deel zijn de hier te lande verblijvende Chinese studenten geheel ingesteld op Indonesië, hun geboorteland, waar zij na beëindiging van hun studie ook weer werkzaam hopen te zijn. Behalve onder de communisten en communistisch georiënteerden in deze groep is een uitgesproken standpunt ten opzichte van hun oorspronkelijk vaderland China zelden merkbaar. De communistisch georiënteerde Indo-Chinezen, waarvan de fanatieksten zich in de meergenoemde "kerngroep" bundelen, wil Chinees blijven en zoekt de toekomst in het China van Mao Tse Tung. Tevergeefs zoekt men in Chinese studentenkringen naar een Chang Kai Shek-groepering.

Wel vindt men deze onder de oudere singkeh-Chinezen, de in China geboren emigranten. Ook hier geldt weer, dat het rode element meer actief is, gesteund door goed verzorgd buitenlands propaganda-materiaal.

Geropatrieerden.

Sedert kort is voor Nederlanders uit Indonesië door de bekende "Ton" SCHILLING opgericht de Stichting "Pro Patria". In het hoofdbestuur hebben een aantal bekende figuren zitting zoals de gepensioneerde Generaal-Majoor P. SCHOLLEN, de gepensioneerde Kolonel en Resident H.J. SCHMIDT, de oud -KNIL- kapitein MENTEL en anderen.

Het doel der vereniging is het helpen bevorderen, dat de verplichtingen van het Rijk ten opzichte van volken, groepen en personen, die wegens hun loyaliteit aan het Koninkrijk door de oorlog getroffen zijn, worden nagekomen. Zij belegt in vele plaatsen van het land bijeenkomsten. Naar verluidt zou reeds een 3000 personen als lid zijn ingeschreven.

2 Juli 1953.

HOOFDSTUK VI - Voor het overzicht der stakingen in Mei 1953
zie blz. 24.

Bedrijf	Aanleiding	Inmenging Vakbonden	Resultaat	Vol- g- no
Aannemersbedrijf Muys & de Winter te Schiedam.	Arbeiders eisten doorbetaling v/h loon over de 30ste April '53 (zie MO 4-'53).	Uniebonden bemiddelden.	Patroon zegde ge- deeltelijke beta- ling toe.	1.
Erven Ankersmits CV Katoenfabr. te Deventer.	Directie werst i/h vervolg maximum-loon conform CAO uit te betalen en niet meer een loon, dat het ma- ximum overschrijdt.	Geen.	Geen resultaat.	2.
Gemeentelijke Nieuwbouw te Ber- gen op Zoom.	De arbeiders waren van mening, dat zij te weinig loon ont- vingen.	KAB bemiddel- de.	Geen resultaat.	3.
Wilton Eyencord NV Dok- en Scheepswerf te Ridam-Schiedam.	Winstdeelregeling, die inhield, dat 120 uurlonen zijn uitbe- taald en 52 $\frac{1}{2}$ uurlo- nen geblokkeerd.	Uniebonden bemiddelden.	11 personen werden ontslagen. De helft v/h geblok- keerde gedeelte mag worden betaald na 9 mnd., de rest na twee jaar.	4.
Bouwvakarbeiders te Amsterdam.	Stakers eisten een loonsverhoging van f 3.50 per week.	ABWB-EVC stookte.	Geen resultaat. Het werk werd op oude voorwaarden hervat.	5.
Aannemersbedrijf Bakker te Giessen dam, werk uitvoe- rende te Ridder- kerk.	Onder-aannemer wei- gerde loon uit te be- talen aan de metse- laars.	Uniebonden bemiddelden.	Hoofdaannemer stel- de zich garant voor het uitbeta- len v.d. lonen.	6.
Gebr. van Wijk NV, textielabr. te Leiden.	Overplaatsing van enkele arbeiders van weverij naar spinne- rij.	Uniebonden be- middelden op voorwaarde, dat het werk werd hervat.	Werk werd hervat. Onderhandelingen zijn nog gaande.	7.

